

TOIMINTAKERTOMUS 2007

**** Näe köyhyys; sen poistaminen on yhteinen asia ****

PERUSTEEMAT 2007

- 1. Lasten ja lapsiperheiden kokema köyhyys**
- 2. Sosiaaliset perusoikeudet Suomessa ja EU:ssa**
- 3. Terveiden ja köyhyyden yhteys**
- 4. Asunnottomuus**
- 5. Köyhyyttä kokeneitten kokemukset**
- 6. Yhteiskunnallisten muutosten seuraukset haavoittuville väestöryhmille**
- 7. EAPN:n tulevaisuusvision ja tehtävän selkeyttäminen**

1. JOHDANTO

EAPN-Fin – Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto – on avoin köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan toimiville järjestöille, ryhmille ja kansalaisille. Verkosto on perustettu vuonna 1994 ja siihen kuuluu 33 järjestöä tai muuta yhteisöä. Lisäksi sillä on yksityisiä ihmisiä tukijäseninä. EAPN-Fin on Euroopan köyhyyden vastaiseen verkoston, European Anti-Poverty Networkin eli EAPN:n jäsen.

Verkosto pyrkii parantamaan köyhyydessä elävien, syrjäytyneiden ja syrjäytymisuhassa olevien asemaa ja edistämään sosiaalisia oikeuksia, perusturvaa, hyvinvointia sekä itsenäistä suoriutumista. Sen tavoitteena on

- tukea köyhyyden ja syrjäytymisen vastaista toimintaa paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti sekä edistää eri toimijoiden välistä yhteistyötä,
- tuoda esiin köyhien ja syrjäytyneiden oma ääni ja edistää köyhyyttä ja syrjäytymistä kartoittavien selvitysten ja tutkimusten tekoa sekä tiedottaa niistä,
- toimia Suomen ja Euroopan unionin välisen sosiaalipoliittisen keskustelun ja vuorovaikutuksen edistäjänä.

Köyhyyteen sisältyy paljon aineellista ja inhimillistä hätää sekä vieraantumista sosiaalisesta osallisuudesta. Taustalla on myös poliittisia päätöksiä, joissa ei ole tehty riittävää köyhyyteen ja syrjäytymiseen liittyvää riski- ja vaikutusanalyysiä. EAPN-Finiä huolestuttaaakin asenteiden ja politiikan koveneminen. Se haluaa toiminnallaan viestittää: *näe köyhyys - sen poistaminen on yhteinen asia*. Kansalaisten sosiaaliset perusoikeudet ja talousmarkkinoiden vapaudet on saatava keskinäiseen tasapainoon.

2. VAIKUTTAMISTYÖ JA TAPAHTUMAT 2007

Vuoden 2007 perusteena oli aiemman vuoden tapaan lasten ja lapsiperheiden kokema köyhyys. Teemaa tarkasteltiin jäsenjärjestöjen erilaisista näkökulmista käsin ja sitä työstettiin erityisesti sitä varten perustetussa *Lasten ja lapsiperheiden kokeman köyhyyden työryhmässä* sekä lisäksi *Terveys ja köyhyys* –työryhmässä ja verkoston hallituksessa. Aihepiiriin kokemuksia esiteltiin myös EAPN:n hallituksessa ja yleiskokouksessa. Tuotokset koottiin raportiksi ja julkaistiin 4.4.2007. Raporttia toimitettiin päättäjille ja vaikuttajille, mm. ministereille, kansanedustajille, puolueille, lapsiasiavaltuutetulle sekä EAPN-Finin jäsentahoille.

Kansalliseen köyhyyden ja syrjäytymisen vastaiseen keskusteluun ja toimintaan vaikuttamista tehtiin myös laatimalla ja levittämällä

- tiedote *Lasten köyhyyden vähentäminen hallitusohjelmaan* (4.4.2007)
- tiedote *Päivähoidon nollamaksuluokan poistaminen heikentää lapsen oikeuksia* (15.6.2007)
- kannanotto *Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisen verkoston EAPN-Fin:n kannanotto hallitusohjelmaan ja valtiontalouden kehyspäätökseen 2008–2011* (syyskuu 2007)
- kysely *Lääkkeitä vai ruokaa* syksyllä 2007

EAPN-Fin osallistui

- 29.1.2007 Vantaalla järjestettyyn sosiaalisia vähimmäisstandardeja käsittelevään kokoukseen, joka toteutettiin EAPN Irlannin koordinoiman monikansallisen projektin kehyksessä.
- 21.4.2007 Helsingissä järjestettyyn vuosittaiseen *Sosiaalifoorumiin*; EAPN-Finin toteuttaman osion teemoina olivat lasten ja lapsiperheiden köyhyys sekä arkipäivän kokemukset köyhyydestä.
- 4.-5.5.2007 Brysselissä järjestettyyn EAPN:n vuosittaiseen *Köyhyyttä kokeneitten tapaamiseen (6th European Meeting of people experiencing poverty)*. Suomen verkosto osallistui tapaamiseen kansallista valmistelua ja seurantaa koordinoivan työryhmänsä kautta. Tapaamisen loppuraportti käännettiin myös suomeksi.
- 19.9.2007 Eduskunnassa järjestettyyn lapsiköyhyysseminaariin *Onko lapsiperheiden köyhyyden poistaminen mahdotonta?*, jonka toteuttamisesta vastasivat eduskunnan Lasten puolesta -ryhmä ja EAPN-Finin Lasten ja lapsiperheiden kokeman köyhyyden työryhmä.
- YK:n köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisen päivän (17.10.) eri paikkakunnilla järjestettyihin tapahtumiin kuten perinteiseen *Asunnottomien yöhön*.

3. TOIMINTA HALLITUKSESSA JA TYÖRYHMISSÄ

Hallitus kokoontui vuoden 2007 aikana 8 kertaa. Yleiskokouksen (29.10.2007) yhteydessä järjestettiin miniseminaari otsikolla *Viimeisellä luukulla*; alustajana oli Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyön johtaja Heikki Hiilamo.

EAPN-Finin toiminta-alueen haasteisiin vastattiin verkoston kaikilla neljällä toimintatasolla eli eurooppalaisella tasolla (EAPN ja sen kautta EU), kansallisella poliittisella tasolla (päättäjien lobbaus ja keskinäinen yhteistyö), verkoston jäsentahojen tasolla (EAPN-teemojen levittäminen ja vahvistaminen, jäsenten suorat kontaktit köyhyyttä ja syrjäytymistä kokeneisiin) sekä verkoston omien työryhmien tasolla.

Verkostolla on neljä työryhmää (kansainvälisten asioiden työryhmä, sosiaalipoliittinen työryhmä, terveys- ja köyhyystyöryhmä sekä lasten ja lapsiperheiden kokeman köyhyyden työryhmä). Niissä valmisteltiin ja toimeenpantiin verkoston toimintoja ja keskusteltiin ajankohtaisista asioista. Työryhmien työtä yhdistävänä teemana oli lasten ja lapsiperheiden köyhyys.

4. JÄSENTOIMINTA

Verkoston jäsenille lähetettiin kesällä puheenjohtajan kirje, jolla jäseniä informoitiin kevään ja syksyn tapahtumista. Yleiskokouksen yhteydessä järjestetty miniseminaari oli avoin kaikille jäsenille.

5. TOIMINTA EUROOPAN VERKOSTOSSA

Euroopan verkoston kautta saatavan tiedon ja kokemusten välittäminen Suomeen sekä suomalaisten näkemysten välittäminen muualle Eurooppaan on keskeinen osa EAPN-Finin toimintaa. Suomen verkosto osallistui European Anti-Poverty Networkin (EAPN) jäsenenä sen hallitukseen (*executive committee*) puheenjohtajansa Ari Saarron kautta ja lisäksi verkostolla oli joitakin työryhmäjäsennyksiä tai muita osallistumisia EAPN:n järjestämiin tilaisuuksiin.

EAPN:n yleiskokous järjestettiin Unkarin Budapestissa 8.-10.11.2007. Tämä oli ensimmäinen kerta kun EAPN järjesti yleiskokouksensa valtiossa, joka liittyi Euroopan Unionin jäseneksi sen vuonna 2004 tapahtuneessa historiallisessa laajentumisessa. 50 vuotta toimineen EU:n juhlavuoden merkeissä yleiskokouksen perusteemassa kysyttiin mitä tietä EU kulkee tästä eteenpäin. Yleiskokouksen hyväksymässä julkilausumassa painotettiin mm.

- kuilun kasvamista rikkaiden ja köyhien välillä, eriarvoisuuden ja syrjinnän sitkeää jatkumista sekä köyhyyden säilymistä tasolla jota ei voi hyväksyä – ja tämän trendin vahvistumista siitäkin huolimatta, että köyhyys on päätetty kitkeä EU:sta vuoteen 2010 mennessä

- jäsenvaltioiden kasvavaa keskinäistä riippuvuutta myös sosiaalisten kysymysten ratkaisijoina
- köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vastaista kamppailua osana kaikkia politiikkoja
- poliittisten johtajien epäonnistumista sosiaalisen kehityksen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden saavuttamisessa
- sitoutumista sosiaalisiin ja ihmisoikeuksiin tavalla jolla ne on mainittu EU:n keskeisissä asiakirjoissa ja tavoitteissa
- EU:n sosiaalisen vuoropuhelun kehittämistä, köyhyyttä kokevien puolustamista, sosiaalipoliittisten vähimmäisedellytysten saavuttamista sekä terveyttä ja turvallisuutta työelämässä
- köyhyyden ja tasavertaisuuden sisällyttämistä EU:n agendalla
- EU:n rahastojen sekä muiden taloudellisten ohjelmien ja toimintakeinojen myönteistä panosta
- sitoutumista kunnianhimoiseen köyhyyden vastaiseen teemavuoteen 2010.

Osana eurooppalaista verkostoa EAPN-Fin osallistui myös pohjoismaisen yhteistyön kehittämiseen. Yhteistyötä varten perustettu Nordic Welfare Platform pyrkii tuomaan esiin pohjoismaisen hyvinvointimallin hyviä käytäntöjä sekä keskustelemaan EU-politiikan haasteista tästä näkökulmasta.

6. VERKOSTON TOIMINTATAVAT JA TALOUS

Verkosto ei ole rekisteröitynyt. Se on toiminut Sosiaali- ja terveysturvan keskusliiton (STKL) yhteydessä saaden siltä sihteerin- ja taloushallintopalveluja. Verkoston toiminta on rahoitettu pääosin jäsenmaksuin sekä niiden riittämättömyyden vuoksi osin myös jäsenten muulla taloudellisella ja toiminnallisella tuella. Eurooppalaisen verkoston laajentumisen ja talousraamin tiukkuuden vuoksi EAPN:n kansallisten verkostojen on toivottu hankkivan yhä enemmän myös esimerkiksi valtiolta saatavaa kansallista rahoitustukea. Verkoston kuluneen toimintavuoden tuloslaskelma on erillisenä liitteenä.